

Radio-doktoren i Vedbæk

Jørgen Frandsen er specialist i klassiske autoradioer, som han bringer tilbage til et nyt liv i klassiske biler

Tekst og foto: Gorm Albrechtsen

Hvem ringer du til, hvis du har ondt i halsen - lægen naturligvis? Hvis du har vrøvl med en visdomstand, opsøger du tandlægen. Og hvis radioen i din gamle bil stiger af, alarmerer du radio-doktoren.

Jørgen Frandsen er én af de få af slagsen. Han er radio-doktor, måske landets eneste med speciale i gamle autoradioer med det rigtige tidstypiske look og den rette lyd til klassikeren.

Netop i denne tid er der rigtig travlt i den lille butik i Vedbæk i whisky-bæltet nord for København.

Tilbage i tiden

Jørgen Frandsen sørger for, at udstyret ikke blot lyder, men også ser rigtig ud.

- Jeg er formentlig den eneste i landet, der udelukkende beskæftiger mig med autoradioer, siger den 65-årige radiospecialist med de klassiske apparater som specialer.

At besøge hans beskedne butik i enbeboelsejendom på en stilfærdig villavej er som at blive sat tilbage i tiden.

Har du en Porsche, Mercedes eller Mustang, er det prikken over i'et at der sidder en original radio med tidstypisk look. Her er det en original Mustang med oprindelig radio monteret.

Døren til butikken binder, fordi den ikke har været åbnet, siden den blev lakeret, og et håndskrevet skilt i døren henviser til adgang gennem porten. Kunderne står ikke i kø, men der er alligevel opgaver nok, som løses ved et arbejdsbord i mellemgangen.

- Folk er begyndt at gå mere op i, om det er den helt rigtige og tidstypiske radio, der sidder i bilen, siger Jørgen Frandsen. Træder man ind i hans beskedne forretning, er det som at betrede Aladdins Hule - ikke mindst hvis man har følelse for autoradioer.

Hundreder af brugte apparater står tæt på hylder på væggen, og mellem billeder, reklameskilte - og et enkelt sportsrat - står stablet tidstypiske radioer fra forgangne tider.

Her er én til blandt andet Rolls-Royce og andre med blanke knapper og front til biler fra 1950'erne og 60'erne.

- Det er til salg alt sammen, fortæller Jørgen Frandsen.

Tidligere var det almindeligt, at folk smækkede en moderne radio eller en cd-spiller i bilen for at få musik. Nu går de heldigvis mere op i, om det er tidstypisk korrekt og passer til den klassiske bil.

Ophug og genbrug

De gamle autoradioer køber han op rundt omkring. På stumpemarkeder, hos kræmmerer, via små-annoncer og fra ophørte forretninger og gamle lagre. Selv apparater, der har ligget i årtier i fugtige garager kan vise sig anvendelige og rumme komponenter, som kan genbruges i andre apparater.

På det beskedne værkstedsbord med bunker af ledninger og omgivet af originale håndbøger er der lys i en fornem gammel Becker-radio.

Den er kureret for en eller anden alderdomssvækkelse og spiller sagte musik.

I det hele taget er en slående kontrast til et lyd billede, der ellers kunne opstå fra så

Ved værkstedsbordet foretager Jørgen Frandsen komplicerede indgreb i gamle autoradioer for kunder ud over hele landet eller genopliver radioer, som venter på en ny ejer.

mange apparater, at der er stille i forretningen og på værkstedet. Således foretrækker radio-doktoren det.

Han har været radiomekaniker siden 1968 og selvstændig i lokalerne i Vedbæk siden 1974, mange af årene som Blaupunkt- og Becker-forhandler.

Moderne radioer og gps-anlæg klarer han også, men hjertet banker for de klassiske. Og for en helt særlig aktivitet, som vi vender tilbage til.

- Jeg sælger en 15-20 stykker på en sæson, når folk kommer og spørger til en original radio til deres Porsche, Mercedes eller Jaguar og hvad der ellers er behov for, siger han. En klargjort og funktionsdygtig autoradio koster fra 800 kr. og op til ca. 3500 kr. for et apparat fra for eksempel 1960'erne eller 70'erne.

Genoplivning

Reparationerne fylder mest i hverdagen. Jørgen Frandsen har med sit indgående kendskab til autoradioer, som han solgte og servicerede da de var nye, ikke svært ved at genoplive et klassisk apparat.

der også råd for. Jørgen Frandsen indrømmer, at han teknisk godt kan foretage en ombygning, så den gamle radio konverteres til FM og kan få tilslutning til moderne hjælpemidler. Men det fryder ham ikke særlig meget.

- Jeg er ikke så glad for at pille den gamle mekanik ud. Det skal gerne være så originalt som muligt, siger han.

Det er ikke noget større problem at skifte diverse modstande, kondensatorer og styrkereguleringer eller forskellige ruller og remme ud og udbedre følgerne af mange års brug.

Spolebånd og race

I arbejdet med autoradioer bliver der også plads til to personlige interesser. Den ene er gamle spolebåndoptagere af den slags, som engang havde deres plads hjemme i stuen. Den anden er at sætte sig bag rattet i en 620 hestes Porsche Grandprix racer og køre europæiske baner tynde sammen med vennerne. Netop her skal forklaringen måske søges på, hvorfor der er så stille hjemme på radioværkstedet - lyden ser bedre ud på en racerbane.

Skufferne bugner af dimser og dingener, og slipper de op, ved han hvor der kan skaffes andre eller nyproducerede dele. For eksempel reproduceres blanke knapper til de dyre radioer nu, og kan findes hos leverandører ude i verden.

Har man en gammel amerikansk bil, er det en skam at smække moderne udstyr ind i instrumentbordet. Men det er

Autoradioer fra 1950'erne og 60'erne er efterspurgt. Her er en stak klassikere, der venter på nye ejere.

De første bilradioer blev lånt fra stuen

Verdens første rigtige bilradio kom fra USA i 1930. Tyske Blaupunkt fulgte efter to år senere

Af Christian Schacht

De første bilradioer var store apparater, som var lavet til stuen derhjemme, men tilpasset brug i datidens biler. Den kommercielle indførelse af den rigtige bilradio kom i 1930 fra amerikanske, Galvin Manufacturing Corporation, som senere blev til det verdensberømte Motorola. Deres første produkt var et batteri, der tillod batteridrevne radioer at køre på standard elektrisk

Blaupunkt kom to år efter Motorola med den første rigtige bilradio. Her er det deres model fra 1930'erne.

strøm i bilen.

I 1930 indførte Galvin Corporation en af de første kommercielle bilradioer, Motorola model 5T71, som blev solgt for mellem 110 dollars og kunne installeres i de fleste

populære biler. Og Motorola-navnet fandt grundlæggerne, Paul Galvin og Joe Galvin, faktisk på i den forbindelse.

I Tyskland monterede Blaupunkt deres første radio i en Studebaker i 1932, og i England var det en Crossley, som fik installeret radio året senere. I 1952 blev Blaupunkt den første producent til at tilbyde FM-modtagere.

Et fælles træk ved de første mere moderne bilradioer var »søgefunktionen«, som gav mulighed for tuning fra den ene station til den næste ved et tryk på en knap. Det var et populært valg på nogle Ford-produkter i 1950'erne.

Herhjemme blev bilradioen udbredt i 1960'erne. Bilradioen havde allerede eksisteret i

mange år. Men kun for de allerrigeste bilister. Det blev der nu lavet om på, fortæller DR på deres hjemmeside. I 1960 kostede en billig bilradio omkring 400 kr. De dyreste kostede over 1000 kr. Det var altså stadig dyrt at få radio i bilen. Men ikke dyrere end at sparsommelige arbejdere også kunne få fingrene i en bilradio.

Bilradioen blev lanceret som et underholdende apparat, der gjorde køreturen behagelig og afvekslende. Bilradioens indtog viste sig tydeligt. I årene 1963-1966 skulle bilradioejere betale en særlig licens for deres automobiludstyr. Radio Merkur sendte den første trafikudsendelse »Danmarks Bilradio«

i 1958. Danmarks Radio overtog hurtigt ideen. Allerede i 1959 sendte man udsendelsen »Grønt Lys«, hvor to værter svarede på lytternes spørgsmål om trafik. Spørgsmål og svar blev afløst af grammofonplader.

I 1958 var bilradioer stadig dyrt ekstraudstyr. Her i en Ford Taunus 17M.

Stress-specialist, coach og forfatter Dorthe Lenbroch, Silkeborg, (www.dorthelenbroch.dk) giver en række gode råd til at håndtere stress. Det er redskaber, der er enkle at tage i brug.

Ensom - selv blandt venner

Kender du følelsen af at føle dig ensom, selv blandt venner. Det er ikke ualmindeligt, at følelsen af ensomhed overvælder os trods samvær med mennesker, vi elsker og bekyrner os om.

I situationer med stress og travlhed, og deraf følgende mistro, har vi brug for ekstra omsorg og nærvær fra vore nære relationer. Vi har brug for at fjerne overskudsmasken og vise vore sårbar og triste sider og samtidig vide, at det er ok. Men mange af os er ikke vant til at vise denne side af os selv. Vi har en tilbøjelighed til at klare de svære ting på egen hånd, og først dele ud af vores erfaringer og »dårligheder«, når vi HAR håndteret situationen. Så kan vi nemlig overskudsagtigt sige, hvad vi lærte, og hvad det gav os.

Et sådant mønster (at håndtere følelseslivet på egen hånd) kan skabe en følelse af ensomhed. I stress situationer vil du drage nytte af at bruge dialogen med nære relationer til at håndtere dit følelsesliv.

Som stressramt kan dine omgivelser hjælpe dig med at bryde dit uheldige mønster. De kan igen og igen bekræfte, at de værdsætter dig, også når du ingen overskud har. De kan støtte dig ved at give dig massevis af krammere, tid til at lytte og droppe de gode råd.

Ensomheden kommer af at tro på, at du ikke kan tillade dig at dele alle sider af dig selv (ked af det, sårbar, bange, flov) med andre... at tro på, at du bliver nødt til at fastholde din »friske« masker for at være sammen med andre. På den måde er der ikke overensstemmelse mellem hvem du er, og hvad du viser, og det giver ikke stressen - tværtimod.

Læg masken og oplev i stedet, hvor stærke venskaber det giver. Det forunderlige er, at når du tør vise din sårbarhed, ja, så tør andre også, og så er maskerne væk, og samhørighed etableret. Hvilken lettelse.